

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH¹⁾

z dnia 2012 r.

w sprawie opłat konsularnych

Na podstawie art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 215, poz. 1823, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa wysokość, zasady pobierania opłat konsularnych oraz zasady udzielania ulg i zwolnień, a także zasady zwrotu wydatków poniesionych w związku z wykonaniem czynności konsularnych oraz rodzaje czynności podlegających opłacie.

2. Rodzaje czynności konsularnych podlegających opłacie i wysokość opłat za te czynności określone są w Taryfie Opłat Konsularnych, stanowiącej załącznik do rozporządzenia.

§ 2. 1. Przepisów rozdziału 1 niniejszego rozporządzenia nie stosuje się w sprawach pobierania opłat za przyjęcie i rozpatrzenie wniosków o wydanie wizy Schengen oraz kategorii osób zwolnionych od opłaty za przyjęcie i rozpatrzenie wniosków o wydanie wizy Schengen.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednie przepisy prawa Unii Europejskiej.

§ 3. 1. Strona wnioskująca o wykonanie czynności konsularnej wnosi opłatę konsularną przed wykonaniem czynności.

2. Opłaty konsularne oraz zwrot poniesionych wydatków związanych z likwidacją spadku lub prowadzeniem sprawy majątkowej konsul może pobrać po zakończeniu postępowania, dokonując potrącenia z masy spadku lub uzyskanej należności.

3. W szczególnych przypadkach, na wniosek uzasadniony ważnym interesem strony, konsul może dopuścić pobranie opłaty konsularnej po wykonaniu czynności konsularnej.

§ 4. 1. Opłaty konsularne pobiera się w walucie państwa przyjmującego.

2. W uzasadnionych przypadkach konsul, za zgodą ministra właściwego do spraw zagranicznych, może ustalić pobieranie opłat konsularnych w innej walucie.

3. Od strony zamieszkałej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opłatę konsularną za wydobycie i doręczenie dokumentu za pośrednictwem organu administracji publicznej można

¹ Minister Spraw Zagranicznych kieruje działem administracji rządowej – sprawy zagraniczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Zagranicznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 248, poz. 1492).

² Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1808, z 2007 r. Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1287, z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, z 2010 r. Nr 81, poz. 531 oraz z 2012 r., poz. 161.

pobierać w złotych, po przeliczeniu jej według obowiązującego w dniu wykonania czynności kursu sprzedaży walut ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski.

§ 5. 1. Konsul ustala wysokość opłat konsularnych w walucie państwa przyjmującego, przeliczając opłaty określone w euro w Taryfie Opłat Konsularnych. Wysokość opłat konsularnych podlega zaokrągleniu w górę do pełnych jednostek waluty, w której są one pobierane.

2. Konsulowie mający siedziby w tym samym państwie stosują opłaty konsularne w wysokości ustalonej przez konsula mającego siedzibę w stolicy tego państwa.

3. Ustalona przez konsula wysokość opłat konsularnych obowiązujących w okręgu konsularnym, ujęta w Tabeli Opłat Konsularnych, upowszechniana jest w sposób umożliwiający dostęp do niej wszystkim zainteresowanym.

4. Przy przeliczaniu wysokości opłat wymienionych w Taryfie Opłat Konsularnych na walutę, w której pobierana jest opłata konsularna, stosuje się kurs referencyjny euro ogłaszany przez Europejski Bank Centralny obowiązujący w ostatnim dniu poprzedniego miesiąca.

5. Konsul dokonuje korekty opłat konsularnych w przypadku zmian notowań kursu waluty, w której pobierana jest opłata konsularna, w stosunku do euro, jeżeli zmiana kursu obowiązującego w ostatnim dniu poprzedniego kwartału przekroczy 5%.

§ 6. Opłaty konsularne oraz zwrot wydatków poniesionych w związku z wykonywaniem czynności konsularnych wnosi się:

- 1) poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej do kasy placówki zagranicznej w gotówce lub czekach potwierdzonych przez bank albo przelewem na jej konto bankowe; konsul może dopuścić pobieranie opłat konsularnych w innej formie, o ile nie wiąże się to z powstaniem dla niego dodatkowych kosztów obsługi indywidualnych transakcji;
- 2) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przelewem bankowym na wskazane w zobowiązaniu kredytowym lub piśmie konsula konto bankowe.

§ 7. Stronie, która skierowała wniosek do konsula, a następnie zażądała zaniechania wykonania czynności konsularnej, zwrot opłaty konsularnej przysługuje tylko wówczas, gdy czynność nie została jeszcze rozpoczęta. Opłata konsularna od wniosku nie podlega zwrotowi.

§ 8. 1. Jeżeli umowy międzynarodowe, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, lub uznane zwyczaje międzynarodowe w stosunkach z innymi państwami przewidują za niektóre czynności konsularne inne opłaty niż ustalone w rozporządzeniu albo zwolnienie z opłat, to od obywateli tych państw pobiera się opłaty przewidziane w tych umowach lub zgodne ze zwyczajem albo dokonuje się określonych czynności bezpłatnie.

2. Jeżeli państwo obce pobiera od obywateli polskich za określone czynności konsularne opłaty wyższe lub niższe od ustalonych w rozporządzeniu lub pobiera opłaty za czynności, które zgodnie z Taryfą Opłat Konsularnych nie podlegają opłatom, to wobec obywateli tego państwa mogą być zastosowane, na zasadzie wzajemności, opłaty odpowiadające co do wysokości kwotom pobieranym od obywateli polskich przez to państwo obce. Mogą być także pobierane od obywateli tego państwa opłaty za czynności, które zgodnie z Taryfą Opłat Konsularnych opłatom nie podlegają.

3. Wysokość opłat konsularnych w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, ustala konsul mający siedzibę w stolicy państwa, za zgodą ministra właściwego do spraw zagranicznych.

§ 9. 1. Minister właściwy do spraw zagranicznych może obniżyć wysokość opłat konsularnych za poszczególne czynności ujęte w Taryfie Opłat Konsularnych, jeżeli stwierdzi, że przekracza ona możliwości płatnicze znaczącej grupy interesantów urzędu w danym państwie.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy przemawia za tym interes państwa, minister właściwy do spraw zagranicznych może ustalić w danym państwie zerową wysokość opłat konsularnych za poszczególne czynności konsularne, ujęte w Taryfie Opłat Konsularnych.

§ 10. Nie podlegają opłacie konsularnej czynności konsularne określone w Taryfie Opłat Konsularnych, wykonywane:

- 1) na rzecz obywateli polskich w sprawach:
 - a) dotyczących ochrony przysługujących im praw w razie ich naruszenia przez władze państwa przyjmującego lub w związku z nieszczęśliwymi wypadkami lub innymi poważnymi zdarzeniami losowymi, których ofiarami stali się obywatele polscy,
 - b) związanych z potwierdzeniem lub ustaleniem świadczeń z tytułu zaopatrzenia emerytalnego pracowników i ich rodzin, inwalidów wojennych i kombatantów oraz ich rodzin, z ubezpieczenia społecznego lub opieki społecznej,
 - c) roszczeń związanych z uporczywym, dyskryminacyjnym lub oszukańczym naruszeniem praw pracowniczych wynikających ze stosunku pracy bądź o naprawienie szkód wynikłych z wypadku przy pracy lub choroby zawodowej,
 - d) związanych z ubieganiem się o status weterana działań poza granicami państwa oraz korzystaniem z niego;
- 2) na rzecz cudzoziemców, którym władze polskie udzieliły ochrony, w zakresie spraw związanych z ich przyjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) na rzecz polskich organów administracji publicznej oraz sądów i prokuratur;
- 4) w związku z ewakuacją z terenów dotkniętych klęską żywiołową, obszarów zagrożonych konfliktem zbrojnym lub atakiem terrorystycznym na masową skalę;
- 5) w związku z dochodzeniem roszczeń alimentacyjnych lub z zakresu opieki i kurateli;
- 6) w sprawach określonych w:
 - a) ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424, z późn. zm.³), a także w sprawach odszkodowań i zadośćuczynienia za zbrodnie nazistowskie, komunistyczne i inne przestępstwa stanowiące zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości lub zbrodnie wojenne, a także za inne represje z motywów politycznych,
 - b) ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532, z późn. zm.⁴).

§ 11. 1. Na wniosek strony konsul może w wyjątkowych przypadkach, w szczególności uzasadnionych sytuacją osobistą strony, udzielić ulgi w opłacie konsularnej lub zwolnić od tej opłaty.

2. Ulgi udziela się biorąc pod uwagę indywidualne okoliczności uzasadniające wniosek oraz słuszny interes strony, w wysokości odpowiednio 25%, 50% lub 75%. Opłata konsularna po uwzględnieniu ulgi podlega zaokrągleniu w górę do pełnych jednostek waluty, w której jest pobierana.

³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 432, Nr 83, poz. 561, Nr 85 poz. 571, Nr 140, poz. 983, z 2009 r. Nr 178, poz. 1375, z 2010 r. Nr 79, poz. 522, Nr 94, poz. 602, Nr 182, poz. 1228 oraz z 2012 r. poz. 908.

⁴ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 788, z 2006 r. Nr 249, poz. 1828, z 2007 r. Nr 120, poz. 818 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416 i Nr 216, poz. 1367.

§ 12. 1. Konsul może w drodze kurtuazji udzielić ulgi w opłacie konsularnej lub zwolnić od tej opłaty funkcjonariuszy organizacji międzynarodowych oraz osobistości życia publicznego państwa przyjmującego, osobistości życia polonijnego, jak również szefów i urzędników przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw trzecich.

2. Konsul może w indywidualnych przypadkach udzielić ulgi w opłacie konsularnej lub zwolnić od tej opłaty, jeśli służy to propagowaniu interesów kulturalnych, gospodarczych, naukowych, sportowych, jak również interesów w dziedzinie polityki zagranicznej, współpracy rozwojowej lub w innych dziedzinach ważnych z punktu widzenia interesu publicznego albo jeżeli przemawiają za tym względy humanitarne.

§ 13. 1. Strona zwraca wydatki poniesione przez konsula w związku z wykonywaniem czynności konsularnych, w szczególności z tytułu:

- 1) opłat należnych obcym organom administracji publicznej lub organom wymiaru sprawiedliwości;
- 2) kosztów zaangażowania adwokatów, notariuszy, tłumaczy i biegłych oraz innych osób, którym powierzono wykonywanie czynności urzędowych, w tym niezbędnych kosztów podróży - w wysokości odpowiadającej stawkom obowiązującym w miejscu wykonania czynności; w uzasadnionych przypadkach, za zgodą strony lub ministra właściwego do spraw zagranicznych, w wysokości odpowiadającej stawkom wynikającym z umów zawartych między wykonującymi powierzone czynności i konsulem;
- 3) kosztów postępowania sądowego i kaucji;
- 4) kosztów ogłoszeń;
- 5) kosztów bankowych;
- 6) kosztów zleczanych przez strony doręczeń dokumentów, w tym dokumentów paszportowych;
- 7) dodatkowej oprawy uroczystości ślubnych.

2. Konsul może pobrać należności na poczet wydatków, o których mowa w ust. 1, po ustaleniu ich wysokości, a przed ich faktycznym poniesieniem; w razie wzrostu wydatków powyżej ustalonej wysokości konsul wzywa stronę do wpłacenia różnicy, wyznaczając termin, którego niedotrzymanie powoduje wstrzymanie biegu sprawy. Z należności wniesionej na pokrycie wydatków przysługuje zwrot tylko części niewydatkowanej.

3. Wpłaty z tytułu zwrotu wydatków, o których mowa w ust. 1, rozlicza się w budżecie placówki zagranicznej.

Rozdział 2

Przepisy szczegółowe dotyczące opłat za czynności paszportowe i wizowe

§ 14. 1. Nie pobiera się opłat konsularnych za czynności paszportowe od:

- 1) osób, które w dniu złożenia wniosku o wydanie paszportu lub paszportu tymczasowego miały ukończone 70 lat;
- 2) osób, o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 2, jeżeli ich pobyt za granicą związany jest z długotrwałym leczeniem lub koniecznością poddania się operacji;
- 3) osób, które złożyły wniosek o wymianę paszportu albo paszportu tymczasowego z powodu jego wady technicznej.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, przedstawiają konsulowi do wglądu dokument potwierdzający uprawnienie do tego zwolnienia.

§ 15. 1. Opłaty konsularne za czynności konsularne określone w pozycjach 1.01 i 1.03 Taryfy Opłat Konsularnych obniża się o 50 % w przypadku wydania paszportów lub paszportów tymczasowych:

- 1) emerytom, rencistom, osobom niepełnosprawnym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn zm.⁵), a także współmałżonkom tych osób pozostającym na ich wyłącznym utrzymaniu;
- 2) osobom przebywającym w domach pomocy społecznej lub w zakładach opiekuńczych albo korzystającym z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych;
- 3) kombatantom i innym osobom, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2012 r. poz. 400);
- 4) osobom małoletnim do czasu podjęcia ustawowo określonego obowiązku szkolnego, uczniom i studentom do ukończenia 26 roku życia.

2. Osoba korzystająca z ulgi w opłacie konsularnej, o której mowa w ust. 1, przedstawia konsulowi do wglądu dokument potwierdzający uprawnienie do skorzystania z ulgi.

3. W razie zbiegu tytułów uprawniających do ulgi w opłacie konsularnej za wydanie paszportu lub paszportu tymczasowego, o których mowa w ust. 1, przysługuje tylko jedna ulga w opłacie.

§ 16. 1. Opłaty konsularne za czynności konsularne określone w pozycjach 1.01 i 1.02 Taryfy Opłat Konsularnych obniża się w przypadku wydania nowego paszportu przed upływem terminu ważności dotychczas posiadanego paszportu, w związku:

- 1) ze zmianą lub koniecznością sprostowania danych podlegających wpisowi do paszportu, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1-3, 5 i 9 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. Nr 143, poz. 1027 z późn. zm.⁶);
- 2) ze zmianą wyglądu osoby posiadającej paszport mogącą utrudnić ustalenie jej tożsamości;
- 3) z brakiem w dotychczas posiadanym paszporcie miejsca na umieszczenie w nim wiz lub stempli poświadczających przekroczenie granicy.

2. Wysokość opłaty konsularnej za wydanie nowego paszportu w przypadkach, o których mowa w ust. 1, ustala się, odejmując od opłaty obowiązującej w dniu złożenia wniosku o wydanie nowego paszportu jedną dziesiątą część tej opłaty za każdy pełny rok pozostający do upływu terminu ważności dotychczas posiadanego paszportu - w przypadku paszportu z terminem ważności na 10 lat lub jedną piątą - w przypadku wydania paszportu z terminem ważności na 5 lat.

§ 17. 1. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w art. 38 ust. 1 pkt 1 i 2 i ust. 3 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych, osobie, której unieważniono paszport, przysługuje zwrot opłaty konsularnej za wydanie paszportu za każdy pełny rok objęty tą decyzją.

2. Wysokość opłaty konsularnej podlegającej zwrotowi konsul ustala w drodze decyzji wydawanej z urzędu, przyjmując za każdy pełny rok:

- 1) jedną dziesiątą - w przypadku unieważnienia paszportu z terminem ważności 10 lat;
- 2) jedną piątą - w przypadku unieważnienia paszportu z terminem ważności 5 lat;

⁵ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 226, poz. 1475, z 2011 r. Nr 171, poz. 1016, Nr 209, poz. 1243, Nr 209, poz. 1244 i Nr 291, poz. 1707 oraz z 2012 r. poz. 986.

⁶ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 32, poz. 192, z 2009 r. Nr 69, poz. 595, Nr 95, poz. 791, z 2010 r. Nr 8, poz. 51, Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 728 i poz. 921.

3) jedną drugą – w przypadku unieważnienia paszportu z terminem ważności 2 lat
- części opłaty obowiązującej w dniu wydania decyzji w tej sprawie.

3. Zwrotu opłaty konsularnej, w kasie placówki zagranicznej lub na rachunek bankowy wskazany przez osobę, której unieważniono paszport, dokonuje się po dostarczeniu konsulowi unieważnionego paszportu.

4. W przypadku unieważnienia paszportu wydanego przez organ paszportowy w kraju, zwrotu opłaty konsularnej dokonuje się według zasad określonych w ust. 2. Kwotę podlegającą zwrotowi, wyrażoną w złotych, wypłaca się w walucie przewidzianej w Tabeli Opłat Konsularnych, przeliczoną według kursu sprzedaży obowiązującego w Narodowym Banku Polskim w dniu wydania decyzji.

§ 18. 1. Nie pobiera się opłaty za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy oraz opłaty za ponowne rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy od członka rodziny obywatela UE w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 roku o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie i wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.⁷)⁸.

2. Nie pobiera się opłaty za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy oraz opłaty za ponowne rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy od małżonka obywatela Rzeczypospolitej Polskiej; jego małoletniego bezpośredniego zstępnego lub małoletniego bezpośredniego zstępnego jego małżonka; jego bezpośredniego wstępnego lub bezpośredniego wstępnego jego małżonka; jeśli wstępny lub zstępny pozostaje na utrzymaniu obywatela Rzeczypospolitej Polskiej lub jego małżonka.

§ 19. Nie pobiera się opłaty konsularnej za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wiz dyplomatycznych i służbowych.

Rozdział 3 Przepisy przejściowe i końcowe

§ 20. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 21. Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie opłat konsularnych (Dz. U. Nr 156, poz. 1530, z późn. zm.⁹).

§ 22. Rozporządzenie wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia.

⁷ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 818, z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, z 2010 r. Nr 81, poz. 531 oraz z 2011 r. Nr 92, poz. 532.

⁸ Niniejszy przepis w zakresie swojej regulacji stanowi transpozycję dyrektywy 2004/38/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz. Urz. UE L 158 z 30.04.2004, str. 77).

⁹ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 63, poz. 444, z 2007 r. Nr 107, poz. 741 i Nr 233, poz. 1718, z 2009 r. Nr 74, poz. 635, z 2010 r. Nr 254, poz. 1710 oraz z 2011 r. Nr 107, poz. 625.

TARYFA OPŁAT KONSULARNYCH

Poz.	Rodzaj czynności	Wysokość opłaty w €
1	2	3
I. Czynności paszportowe		
1.01	Wydanie paszportu	110
1.02	Wydanie paszportu małoletniemu do 13 roku życia	50
1.03	Wydanie paszportu tymczasowego	30
1.04	Wydanie nowego paszportu przed upływem terminu ważności dotychczas posiadanego paszportu, jeżeli paszport został utracony lub zniszczony z przyczyn zawinionych przez jego posiadacza	230
1.05	Wydanie małoletniemu do 13. roku życia nowego paszportu przed upływem terminu ważności dotychczas posiadanego paszportu, jeżeli paszport został utracony lub zniszczony z przyczyn zawinionych przez opiekuna osoby małoletniej	80
II. Czynności w sprawach obywatelstwa polskiego		
2.01	Przyjęcie wniosku i opracowanie dokumentacji w sprawie o nadanie obywatelstwa polskiego wraz z doręczeniem aktu o nadaniu obywatelstwa polskiego lub zawiadomienia o odmowie nadania obywatelstwa polskiego*	360
2.02	Przyjęcie i opracowanie wniosku o przywrócenie obywatelstwa polskiego wraz z doręczeniem decyzji o przywróceniu obywatelstwa polskiego*	40
2.03	Przyjęcie i opracowanie wniosku o stwierdzenie przez wojewodę posiadania obywatelstwa polskiego wraz z doręczeniem decyzji w tej sprawie*	80
2.04	Przyjęcie wniosku i opracowanie dokumentacji w sprawie o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego wraz z doręczeniem postanowienia o wyrażeniu zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego*	360
2.05	Przyjęcie oświadczenia w trybie art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2012 r., poz. 161)	60
2.06	Wykonanie innych czynności z zakresu obywatelstwa polskiego	30
III. Czynności wizowe		
3.01	Przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizej krajowej	60
3.02	Przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy	60

	o wydanie wizey krajowej	
3.03	Przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie zezwolenia na przekroczenie granicy w ramach małego ruchu granicznego	20
IV. Inne czynności wykonywane w sprawach cudzoziemców		
4.01	Przyjęcie i opracowanie wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony wraz z doręczeniem decyzji o udzieleniu przez wojewodę zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony*	200
4.02	Doręczenie decyzji o udzieleniu przez wojewodę zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony	120
4.03	Wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca	90
4.04	Wydanie Tymczasowego Dokumentu Podróży, określonego w decyzji Rady z dnia 25 czerwca 1996 r. w sprawie ustanowienia tymczasowego dokumentu podróży (96/409/WPZiB) (Dz.U. L 168 z 6.7.1996 r., str. 4 – 11)	30
V. Zaświadczenia i zezwolenia		
5.01	Uzyskanie i doręczenie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego	60
5.02	Wydanie zaświadczenia na przywóz broni na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przewóz broni w tranzycie	60
5.03	Wydanie zaświadczenia na przewiezienie zwłok lub szczątków ludzkich	50
5.04	Wydanie innego zaświadczenia niż określone w pozycjach 5.01-5.03 Taryfy Opłat Konsularnych	30
VI. Legalizacje, uwierzytelnienia, tłumaczenia, czynności notarialne		
6.01	Legalizacja dokumentu	30
6.02	Uwierzytelnienie dokumentu	30
6.03	Legalizacja i uwierzytelnienie dokumentu (legalizacja pełna)	60
6.04	Sporządzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka polskiego na język obcy lub z języka obcego na język polski – za każdą rozpoczętą stronę tłumaczenia	90
6.05	Sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka polskiego na język obcy lub z języka obcego na język polski – za każdą rozpoczętą stronę tłumaczenia	30
6.06	Sporządzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka polskiego na język obcy lub z języka obcego na język polski dokumentów stanu cywilnego lub innych dokumentów o treściach powtarzalnych	30
6.07	Sporządzenie i poświadczenie zgodności odpisu, wypisu, wyciągu lub fotokopii z okazanym oryginałem lub uwierzytelnionym odpisem tego dokumentu	60

6.08	Poświadczenie zgodności odpisu, wypisu, wyciągu lub fotokopii z okazanym oryginałem lub uwierzytelnionym odpisem tego dokumentu	30
6.09	Poświadczenie własnoręczności podpisu lub znaku ręcznego	30
6.10	Poświadczenie daty okazania dokumentu, w tym faktury, rachunku lub świadectwa pochodzenia	30
6.11	Sporządzenie aktu notarialnego	120
6.12	Wykonanie innej czynności notarialnej	30
6.13	Potwierdzenie profilu zaufanego ePUAP	0
VII. Czynności z zakresu stanu cywilnego		
7.01	Przygotowanie dokumentacji w sprawie zawarcia związku małżeńskiego przed konsulem, sporządzenie protokołu ze złożenia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, zorganizowanie uroczystości w urzędzie konsularnym oraz doręczenie odpisu aktu małżeństwa	500
7.02	Przygotowanie dokumentacji związanej z wpisaniem zagranicznego dokumentu dotyczącego stanu cywilnego do polskich ksiąg stanu cywilnego oraz doręczenie odpisu polskiego aktu stanu cywilnego sporządzonego na tej podstawie	50
7.03	Doręczenie lub wydanie zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa	50
7.04	Wykonanie innej czynności z zakresu stanu cywilnego	30
7.05	Przyjęcie wniosku o zmianę imienia lub nazwiska i przekazanie go do urzędu stanu cywilnego w kraju	30
VIII. Czynności spadkowe i majątkowe		
8.01	Zainkasowanie i przekazanie do kraju należności uzyskanych z tytułu roszczeń majątkowych lub praw do spadku	5 % wartości netto
8.02	Likwidacja spadku, prowadzenie sprawy majątkowej lub sprzedaż majątku przez konsula na podstawie udzielonego mu pełnomocnictwa, z zaangażowaniem przez niego miejscowego adwokata	8 % wartości netto
8.03	Likwidacja spadku, prowadzenie sprawy majątkowej lub sprzedaż majątku przez konsula na podstawie udzielonego mu pełnomocnictwa, bez zaangażowania przez niego miejscowego adwokata **	15 % wartości netto
IX. Czynności z zakresu żeglugi morskiej i śródlądowej		
9.01	Wystawienie lub przedłużenie tymczasowego świadectwa przynależności statku (świadectwo o banderze)	240
9.02	Legalizacja umowy o przeniesienie prawa własności statku	900
9.03	Sporządzenie protokołu wypadku morskiego lub wypadku w żegludze śródlądowej	300
9.04	Przyjęcie od kapitana statku protestu morskiego	300
9.05	Wystawienie, przedłużenie lub uzupełnienie książeczki żeglarskiej	50

9.06	Wystawienie lub przedłużenie ważności certyfikatu bezpieczeństwa statku	200
9.07	Wykonanie innej czynności z zakresu żeglugi morskiej lub śródlądowej	40
X. Inne czynności		
10.01	Doręczenie dokumentu przekazanego przez organ krajowy na wniosek osoby przebywającej za granicą	30
10.02	Wydobycie za granicą i przesłanie do kraju dokumentu (z wyjątkiem papierów wartościowych), wraz z jego ewentualną legalizacją, na wniosek osób fizycznych lub prawnych nadesłany z kraju na adres urzędu konsularnego	30
10.03	Dokonanie, na wniosek strony, czynności poza lokalem urzędu konsularnego, za każde rozpoczęte 8 godzin, włącznie z czasem na dojazd i powrót do urzędu Uwaga: Pobiera się niezależnie od opłaty za wykonywaną czynność konsularną oraz zwrotu poniesionych wydatków	90
10.04	Dokonanie czynności wymienionej w taryfie w trybie pilnym	30
10.05	Przekazanie korespondencji do kraju drogą urzędową	20
10.06	Przyjęcie wniosku i opracowanie dokumentacji w sprawie o nadanie numeru PESEL wraz z doręczeniem decyzji	20
10.07	Przyjęcie i przekazanie do właściwego organu w kraju wniosku o udzielenie zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej	50
10.08	Przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie Karty Polaka	0

* Za czynności konsularne dokonywane w ramach opracowywania dokumentacji nie pobiera się dodatkowych opłat, z wyjątkiem opłat za sporządzenie i poświadczenie lub sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia (poz. 6.04, 6.05, 6.06 Taryfy Opłat Konsularnych).

** Ustalenie kwoty netto następuje po odliczeniu z masy majątkowej opłat konsularnych za inne czynności wykonane w związku z prowadzoną sprawą oraz wydatków poniesionych przez konsula.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel projektu rozporządzenia

Przedkładany projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. *o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej* (Dz. U. Nr 215, poz. 1823, z późn. zm.).

Konieczność zastąpienia obecnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 14 sierpnia 2003 r. *w sprawie opłat konsularnych* (Dz. U. Nr 156, poz. 1530, z późn. zm.) przedkładanym projektem wynika z wejścia w życie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. wprowadzającej ustawę *o finansach publicznych* (Dz. U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.), a także z wejścia w życie w dniu 11 sierpnia 2012 r. ustawy z 25 maja 2012 r. *o zmianie ustawy o dokumentach paszportowych* (Dz. U. z 2012 r., poz. 798) oraz w dniu 15 sierpnia 2012 r. ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. *o obywatelstwie polskim* (Dz. U. poz. 161).

Zgodnie z ustawą *wprowadzającą ustawę o finansach publicznych*, od dnia 1 stycznia 2011 r., zryczałtowane koszty rzeczywiste stają się dochodem budżetu państwa. Tym samym bezzasadne staje się wyróżnianie w opłatach konsularnych dwóch ich składników: opłaty podstawowej (naliczanej zgodnie z załącznikiem do obecnie obowiązującego rozporządzenia – Taryfą Opłat Podstawowych) oraz zryczałtowanych kosztów rzeczywistych, równych w dotychczasowym stanie 20% opłaty podstawowej. W związku z powyższym wysokość opłaty, określonej jednolicie jako konsularna, została odpowiednio podwyższona.

Ustawa o obywatelstwie polskim z dnia 2 kwietnia 2009 r. wprowadziła instytucję przywrócenia obywatelstwa polskiego, wskazując zarazem konsula jako organ właściwy do przyjmowania za granicą wniosków o przywrócenie obywatelstwa. Równocześnie ustawa zmieniła niektóre szczegółowe elementy postępowania w sprawach obywatelskich.

Ponadto konieczna jest aktualizacja przepisów rozporządzenia i poszczególnych pozycji w załączniku do rozporządzenia (obecnie obowiązująca Tabela Opłat Podstawowych) w związku z wejściem w życie ustawy *o zmianie ustawy o dokumentach paszportowych*, wprowadzającej jako zasadę wydawanie paszportów z pięcioletnim terminem ważności dla małoletnich do 5 roku życia, którym wydawano dotąd paszporty tymczasowe. Zasadne jest także ujednoczenie - w aspekcie opłat za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy - statusu cudzoziemców, będących członkami rodzin obywateli Rzeczypospolitej Polskiej oraz tych, którzy są członkami rodzin obywateli Unii Europejskiej (nie będących jednocześnie obywatelami RP), w związku z korzystaniem z prawa do swobodnego przemieszczania się.

W ciągu 9 lat obowiązywania *rozporządzenie z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie opłat konsularnych* było sześciokrotnie nowelizowane. Pierwotna struktura aktu prawnego uległa znacznym zmianom, w tym w szczególności wprowadzono liczne pośrednie jednostki redakcyjne (np. § 1a, 9 a, 11a, 19a), zaś po usunięciu niektórych pozycji z Taryfy Opłat Podstawowych w strukturze tabeli pojawiły się liczne luki (np. 1.04, 3.02–3.04, 3.12–3.14). Tym samym wskazana wydaje się zmiana jego struktury i uporządkowanie kolejności przepisów (niekiedy bez dokonywania głębszych zmian w ich treści) w celu zapewnienia przejrzystości i lepszego rozumienia tekstu przedmiotowego aktu prawnego. Konieczne

zmiany są na tyle istotne, że zdecydowano się na przygotowanie projektu nowego rozporządzenia, a nie jego kolejną nowelizację.

2. Charakterystyka projektu rozporządzenia - rzeczywisty stan oraz wskazanie różnic pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Tekst rozporządzenia podzielony jest na trzy rozdziały: (1) przepisy ogólne, (2) przepisy szczególne dotyczące opłat za czynności paszportowe i wizowe oraz (3) przepisy przejściowe i końcowe. Załącznikiem do rozporządzenia jest Taryfa Opłat Konsularnych, która zawiera wyliczenie rodzajów czynności konsularnych, za które pobierane są opłaty, a także określa ich wysokość.

I. Przepisy ogólne

§ 1 określa treść rozporządzenia w oparciu o jego podstawę ustawową, określoną przez art. 32 *ustawy o funkcjach konsulów*.

§ 2 wyłącza stosowanie rozdziału 1 przepisów rozporządzenia w zakresie opłat za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy Schengen oraz kategorii osób uprawnionych do zwolnienia od tych opłat, jak również zawiera odwołanie w tych sprawach do przepisów prawa Unii Europejskiej. Powyższe kwestie regulowane są bowiem bezpośrednio w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 810/2009 *ustanawiającym Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy)* (Dz. U UE L z 2009 r. Nr 243, poz. 1, z 2011 Nr 258, poz. 9 oraz z 2012 r. Nr 58, poz. 3) i – zgodnie z zasadami techniki prawodawczej – nie jest wskazane powtarzanie ich w innym akcie prawnym.

Przepisy §§ 3-7 tekstu rozporządzenia zawierają ogólne normy dotyczące zasad naliczania opłat konsularnych.

W szczególności, § 3 stanowi, że **opłatę konsularną wnosi się przed wykonaniem czynności**. Jednocześnie wyjątkiem od tej reguły mogą być: 1) opłaty konsularne oraz zwrot poniesionych wydatków związanych z likwidacją spadku oraz prowadzeniem spraw majątkowych, a także 2) szczególne przypadki uzasadnione interesem strony i zgłaszane na jej wniosek.

§ 4 ustala jako **zasadę pobieranie opłat konsularnych w walucie państwa przyjmującego**. Załącznik do rozporządzenia – Taryfa Opłat Konsularnych – zawiera wysokość opłat konsularnych wyrażoną w euro. Jednakże za zgodą ministra właściwego do spraw zagranicznych konsul może ustalić pobieranie opłat konsularnych w innej walucie. Ponadto strona zamieszkała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może uiścić w złotych opłatę konsularną za wydobycie i doręczenie dokumentu.

§ 5 reguluje sposób ustalania wysokości opłat konsularnych w państwach, w których pobierane są one w walucie innej niż euro. Opłaty te, przeliczone z euro i zaokrąglone w górę do pełnych jednostek waluty, w której są pobierane, stanowią Tabelę Opłat Konsularnych obowiązujących w danym okręgu, upowszechnianą w sposób umożliwiający dostęp do nich wszystkim zainteresowanym. Przy przeliczaniu wysokości opłat na walutę, w której jest ona pobierana, stosuje się kurs referencyjny euro, ogłaszany przez Europejski Bank Centralny,

obowiązujący w ostatnim dniu poprzedniego miesiąca. **W omawianym przepisie podtrzymuje się ponadto zasadę, zgodnie z którą konsulowie mający siedziby w tym samym państwie stosują opłaty ustalone przez konsula mającego siedzibę w stolicy tego państwa.**

§ 6 ustala sposoby wnoszenia opłaty konsularnej. **Poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej opłatę konsularną wnosi się do kasy placówki zagranicznej w gotówce lub czekach potwierdzonych przez bank albo przelewem na jej konto bankowe – a także w inny sposób dopuszczony przez konsula, o ile nie wiąże się to z powstaniem dla niego dodatkowych kosztów obsługi indywidualnych transakcji.** Natomiast osoby zamieszkałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wnoszą opłatę konsularnym przelewem bankowym na wskazane w zobowiązaniu kredytowym lub piśmie konsula konto bankowe.

§ 7 wprowadza zasadę, zgodnie z którą **zwrot opłaty konsularnej przysługuje tylko wówczas, gdy czynność nie została jeszcze rozpoczęta.** Opłata konsularna od wniosku o wykonanie czynności nie podlega zwrotowi.

Przepisy §§ 8-12 dotyczą wysokości opłat konsularnych innej niż ustalona w Taryfie Opłat Konsularnych. W obrębie tej grupy można wyróżnić przepisy dotyczące wprowadzenia innej opłaty konsularnych w danym okręgu konsularnym (§§ 8-9) oraz dotyczące ulg i zwolnień (§§ 10-12).

Norma § 8 ust. 1 przewiduje **możliwość wprowadzenia innej wysokości opłat niż te wyszczególnione w Taryfie Opłat Konsularnych,** stosownie do przepisów umów międzynarodowych i uznanych zwyczajów. § 8 ust. 2 umożliwia ponadto wprowadzenie wobec obywateli drugiego państwa, na zasadzie wzajemności, opłat innych niż te zawarte w tabeli, odpowiadających kwotom pobieranym przez władze tego państwa od obywateli polskich przez to państw obce, jak również pobranie opłaty za czynności, które zgodnie z rozporządzeniem nie podlegają opłacie. W obu opisanych wyżej przypadkach wysokość opłat ustala konsul mający siedzibę w stolicy państwa, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw zagranicznych.

§ 9 umożliwia ministrowi spraw zagranicznych **obniżenie wysokości opłat konsularnych, jeśli stwierdzi on, że opłaty konsularne ujęte w Taryfie Opłat Konsularnych przekraczają możliwości płatnicze znaczącej grupy interesantów urzędu konsularnego w danym państwie.** Ponadto, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy przemawia za tym interes państwa, minister właściwy do spraw zagranicznych może ustalić w danym państwie zerową wysokość opłaty konsularnej za poszczególne czynności konsularne wymienione w Taryfie Opłat Konsularnych.

W § 10 zawarty został katalog zwolnień od opłat konsularnych. Z opłat konsularnych wyłączone zostały czynności konsularne wykonywane:

- 1) na rzecz obywateli polskich w sprawach:
 - a) dotyczących ochrony przysługujących im praw w razie ich naruszenia przez władze państwa przyjmującego lub w związku z nieszczęśliwymi wypadkami lub innymi poważnymi zdarzeniami losowymi, których ofiarami stali się obywatele polscy,
 - b) związanych z potwierdzeniem lub ustaleniem świadczeń z tytułu zaopatrzenia emerytalnego pracowników i ich rodzin, inwalidów wojennych i kombatantów oraz ich rodzin, z ubezpieczenia społecznego lub opieki społecznej,

c) roszczeń związanych z uprzywilejowaniem, dyskryminacyjnym lub oszukańczym naruszeniem praw pracowniczych wynikających ze stosunku pracy bądź o naprawienie szkód wynikłych z wypadku przy pracy lub choroby zawodowej,

d) w związku z ubieganiem się o status weterana poza granicami państwa oraz korzystaniem z niego;

2) na rzecz cudzoziemców, którym władze polskie udzieliły ochrony, w zakresie spraw związanych z ich przyjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

3) na rzecz polskich organów administracji publicznej oraz sądów i prokuratur;

4) w związku z ewakuacją z terenów dotkniętych klęską żywiołową, obszarów zagrożonych konfliktem zbrojnym lub atakiem terrorystycznym na masową skalę;

5) w związku z dochodzeniem roszczeń alimentacyjnych lub z zakresu opieki i kurateli;

6) w sprawach uregulowanych w:

a) ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. *o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu* (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424, z późn. zm.), a także w sprawach odszkodowań i zadośćuczynienia za zbrodnie nazistowskie, komunistyczne i inne przestępstwa stanowiące zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości lub zbrodnie wojenne, a także za inne represje z motywów politycznych,

b) ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. *o repatriacji* (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532, z późn. zm.).

Nowy katalog osób zwolnionych od opłat konsularnych, zawarty w § 10, przewiduje zwolnienie od tych opłat w sytuacjach związanych z uprzywilejowaniem, dyskryminacyjnym lub oszukańczym naruszeniem praw pracowniczych wynikających ze stosunku pracy i o naprawienie szkód wynikłych z wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Sytuacje te zdarzają się w praktyce spraw z zakresu opieki konsularnej coraz częściej (głównie w krajach Europy Zachodniej). Jednocześnie precyzyjne zdefiniowanie w przepisie charakteru naruszenia praw pracowniczych zawęża tę kategorię do spraw szczególnie drastycznych; nie widać bowiem uzasadnienia dla zwalniania z opłat konsularnych obywateli polskich w szeroko rozumianych sprawach w zakresie prawa pracy.

Ponadto w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. *o weteranach działań poza granicami państwa* (Dz. U. Nr 205, poz. 1203) uznano za słuszne zwolnienie od opłat konsularnych obywateli polskich w związku z ubieganiem się o status weterana działań poza granicami państwa oraz korzystaniem z niego.

Rozszerzono kategorię uprawnionych do zwolnienia od opłat konsularnych w sprawach roszczeń alimentacyjnych oraz spraw z zakresu opieki i kurateli o cudzoziemców (dotychczas uprawnionymi do zwolnień byli wyłącznie obywatele polscy). Zmiana ta ma na celu zapobieganie dyskryminacji cudzoziemców dochodzącymi na mocy *Konwencji o dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych za granicą* sporządzonej w Nowym Jorku dnia 20 czerwca 1956 r. (Dz. U. z 1961 r. Nr 17, poz. 87, zał.) oraz *Konwencji o jurysdykcji i uznawaniu oraz wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych* sporządzonej w Lugano 30 października 2007 r. (Dz. U. UE Nr 339, poz. 3) roszczeń alimentacyjnych przed organami Rzeczypospolitej Polskiej lub za ich pośrednictwem.

W omawianym przepisie precyzyjnie zdefiniowano sytuację zwolnień od opłat konsularnych w związku z ewakuacją (wystąpienie klęski żywiołowej, groźba konfliktu zbrojnego lub ataku terrorystycznego na masową skalę).

W przepisie pozostawiono ponadto otwarty katalog obywateli uprawnionych do zwolnień od opłat w sprawach odszkodowań i zadośćuczynienia za zbrodnie nazistowskie, komunistyczne i inne przestępstwa stanowiące zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości lub zbrodnie wojenne, a także za inne represje z motywów politycznych, nie ograniczając ich jedynie do sytuacji wymienionych w ustawie z dnia 23 lutego 1991 roku *o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego* (Dz. U. Nr 34, poz. 149, z późn. zm.). Usunięto jednocześnie odwołanie do ustawy z dnia 7 września 2007 roku *o Karcie Polaka* (Dz. U. Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 52, poz. 305, Nr 214, poz. 1348 i Nr 216, poz. 1367 oraz z 2011 r. Nr 131, poz. 764), gdyż powtarzało ono wyrażoną w niej *expressis verbis* normę o zwolnieniu od opłaty czynności związanych ze złożeniem przez wnioskodawcę wniosku o wydanie Karty Polaka i wydaniem przedmiotowego dokumentu (art. 12 ust. 3 przywołanej ustawy).

Zdecydowano się na pominięcie w katalogu zwolnionych od opłat konsularnych: 1) stypendystów kierowanych z kraju na studia za granicę oraz stypendystów obywateli państw obcych podejmujących naukę w polskich szkołach średnich i wyższych lub kierowanych na staże w placówkach naukowo-badawczych, w zakresie spraw związanych bezpośrednio z ich przyjazdem, nauką i studiami oraz 2) w związku z udzielaniem wiz uczestnikom konferencji, sympozjów naukowych, kursów języka polskiego, obchodów rocznicowych i innych imprez organizowanych przez polskie organy administracji publicznej, gdyż zwolnienie tych kategorii osób w zakresie opłat o przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy Schengen przewiduje *Wspólnotowy Kodeks Wizowy* w art. 16 ust. 4 lit. b), c) i d). Jednocześnie z przepisu § 10 wyłączono zwolnienie od opłat konsularnych dotyczące: 1) pracowników polskich urzędów obsługujących organy administracji publicznej, delegowanych służbowo za granicę lub skierowanych tam do pracy, w zakresie spraw bezpośrednio związanych z ich pobytem za granicą oraz 2) w sprawach związanych z zabezpieczeniem, likwidacją lub przekazaniem spadku po zmarłym obywatelu polskim delegowanym za granicę lub skierowanym tam do pracy przez polskie organy administracji publicznej. Zwolnienia te nie znajdują uzasadnienia i mogłyby być postrzegane jako dyskryminujące przez pracowników innych niż zatrudnieni w administracji publicznej.

Przepis § 11 upoważnia konsula do udzielenia na wniosek strony ulgi w opłacie konsularnej (w wysokości 25%, 50% lub 75%) lub do zwolnienia od niej. Ulgi udziela się biorąc pod uwagę indywidualne okoliczności uzasadniające wniosek oraz słuszny interes strony. Opłata po uwzględnieniu ulgi podlega zaokrągleniu w górę do pełnych jednostek waluty, w której jest pobierana.

W myśl §12 konsul może ponadto w drodze kurtuazji udzielić ulgi lub zwolnić od opłaty przedstawicieli dyplomatycznych i konsularnych innych państw, funkcjonariuszy organizacji międzynarodowych oraz osobistości życia politycznego państwa przyjmującego i życia polonijnego, jak również szefów i urzędników przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw trzecich. Konsul może ponadto w indywidualnych przypadkach udzielić ulgi lub zwolnić od opłaty konsularnej, jeśli służy to propagowaniu interesów kulturalnych, gospodarczych, naukowych, sportowych, jak również interesów w dziedzinie polityki zagranicznej, współpracy rozwojowej lub w innych dziedzinach ważnych z punktu widzenia interesu publicznego albo jeżeli przemawiają za tym względy humanitarne.

§ 13 określa szczegółowo listę wydatków związanych z wykonywaniem czynności konsularnych, które strona zwraca konsulowi. Wydatki te obejmują:

- 1) opłaty należne obcym organom administracji publicznej lub organom wymiaru sprawiedliwości;
- 2) koszty zaangażowania adwokatów, notariuszy, tłumaczy i biegłych oraz innych osób, którym powierzono wykonywanie czynności urzędowych, w tym niezbędne koszty podróży - w wysokości odpowiadającej stawkom obowiązującym w miejscu wykonania czynności; w uzasadnionych przypadkach, za zgodą strony lub ministra właściwego do spraw zagranicznych, w wysokości odpowiadającej stawkom wynikającym z umów zawartych między wykonującymi powierzone czynności i konsulem;
- 3) koszty postępowania sądowego i kaucji;
- 4) koszty ogłoszeń;
- 5) koszty bankowe;
- 6) koszty zlecane przez strony doręczeń dokumentów, w tym dokumentów paszportowych;
- 7) dodatkową oprawę uroczystości ślubnych;
- 8) inne koszty niezbędne do wykonania czynności.

Konsul może pobrać należności na poczet wyżej wyszczególnionych wydatków po ustaleniu ich wysokości, a przed ich faktycznym poniesieniem. W razie wzrostu wydatków powyżej ustalonej kwoty konsul wzywa stronę do wpłacenia różnicy, wyznaczając termin, którego niedotrzymanie powoduje wstrzymanie biegu sprawy. Ponadto podtrzymano zasadę, że z należności wniesionej na pokrycie ponoszonych wydatków przysługuje zwrot tylko części niewydatkowanej.

II. Przepisy szczegółowe dotyczące opłat za czynności paszportowe i wizowe

Drugi rozdział przedmiotowego aktu prawnego obejmuje przepisy §§ 14-19 i zawiera przepisy szczególne dotyczące opłat za czynności paszportowe i wizowe.

§§ 14-16 normują katalog ulg i zwolnień od opłat konsularnych za czynności paszportowe, analogiczny do wyliczenia przyjętego w art. 8-10 ustawy z 13 lipca 2006 r. *o dokumentach paszportowych* (Dz. U. Nr 143, poz. 1027, z późn. zm.). Osoba, która korzysta z prawa do ulgi lub zwolnienia od opłaty za wydanie dokumentu paszportowego, przedstawia konsulowi do wglądu dokument potwierdzający uprawnienie do ulgi lub zwolnienia od opłaty.

W szczególności, **§ 14 ustanawia katalog osób uprawnionych zwolnienia od opłat konsularnych za czynności paszportowe.** Należą do nich: 1) osoby, które w dniu złożenia wniosku o wydanie paszportu albo paszportu tymczasowego miały ukończone 70 lat; 2) osoby przebywające w domach pomocy społecznej lub w zakładach opiekuńczych albo korzystające z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych, jeżeli ich pobyt za granicą związany jest z długotrwałym leczeniem lub koniecznością poddania się operacji oraz 3) osoby, które złożyły wniosek o wymianę paszportu albo paszportu tymczasowego z powodu jego wady technicznej. W stosunku do uregulowań obowiązujących w kraju zwolnienia dla tej grupy osób zostały rozszerzone na wszystkie opłaty za czynności paszportowe, a zatem również na opłaty za wydanie paszportu tymczasowego (wydawanie tych dokumentów stanowi istotną część wszystkich czynności paszportowych wykonywanych

przez urzędy konsularne; w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 kwietnia 2012 r. urzędy te wydały 104,3 tys. paszportów tymczasowych z 224,8 tys. łącznie wydanych paszportów i paszportów tymczasowych) oraz za wydanie nowego paszportu przed upływem terminu ważności dotychczas posiadanego paszportu, jeżeli został on utracony z przyczyn zawinionych przez jego posiadacza (lub – w przypadku małoletnich do 13 roku życia – przez opiekuna osoby małoletniej).

Zgodnie z § 15 do 50% ulgi w opłatach za czynności konsularne określone w pozycjach 1.01 oraz 1.03 Taryfy Opłat Konsularnych (wydanie paszportu oraz wydanie paszportu tymczasowego) uprawnieni są: 1) emeryci, renciści, osoby niepełnosprawne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, Nr 209, poz. 1214 i poz. 1243, Nr 291, poz. 1707 oraz z 2010 r. Nr 226, poz. 1475), a także współmałżonkowie tych osób pozostający na ich wyłącznym utrzymaniu; 2) osoby przebywające w domach pomocy społecznej lub w zakładach opiekuńczych albo korzystające z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych; 3) kombatanci i inne osoby, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. *o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego* (Dz. U. z 2012 r. poz. 400) oraz 4) osoby małoletnie do czasu podjęcia ustawowo określonego obowiązku szkolnego, uczniowie i studenci do ukończenia 26. roku życia. W razie zbiegu tytułów uprawniających do ulgi w opłacie za wydanie paszportu lub paszportu tymczasowego, przysługuje tylko jedna ulga w opłacie.

§ 16 ustala wartość obniżenia opłaty za czynności paszportowe w przypadku wydania nowego paszportu przed upływem terminu ważności dotychczas posiadanego paszportu, w związku: 1) ze zmianą lub koniecznością sprostowania danych podlegających wpisowi do paszportu, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1-3, 5 i 9 ustawy *o dokumentach paszportowych*; 2) ze zmianą wyglądu osoby posiadającej paszport mogącą utrudnić ustalenie jej tożsamości oraz 3) z brakiem w dotychczas posiadanym paszporcie miejsca na umieszczenie w nim wiz lub stempli poświadczających przekroczenie granicy. Wysokość stosownej opłaty ustala się, odejmując od opłaty obowiązującej w dniu złożenia wniosku o wydanie nowego paszportu jedną dziesiątą część tej opłaty za każdy pełny rok pozostający do upływu terminu ważności dotychczas posiadanego paszportu - w przypadku paszportu z terminem ważności na 10 lat lub jedną piątą - w przypadku wydania paszportu z terminem ważności na 5 lat.

§ 17 normuje zasadę zwrotu opłaty za wydanie paszportu, który został unieważniony na mocy decyzji, o której mowa w art. 38 ust. 1 i 2 i 3 ustawy o dokumentach paszportowych. Wysokość opłaty podlegającej zwrotowi organ paszportowy konsul ustala w drodze decyzji wydawanej z urzędu, przyjmując za każdy pełny rok jedną dziesiątą (w przypadku unieważnienia paszportu z terminem ważności 10 lat), jedną piątą (w przypadku unieważnienia paszportu z terminem ważności 5 lat) lub jedną drugą części (w przypadku unieważnienia paszportu z terminem ważności 2 lat) opłaty obowiązującej w dniu wydania decyzji w tej sprawie. Zwrotu opłaty, w kasie placówki zagranicznej lub na rachunek bankowy wskazany przez osobę, której unieważniono paszport, dokonuje się po dostarczeniu konsułowi unieważnionego paszportu. Natomiast w przypadku unieważnienia paszportu wydanego przez organ paszportowy w kraju, wyliczoną zgodnie z powyższymi zasadami kwotę, wyrażoną w złotych, zwraca się w walucie przewidzianej w Tabeli Opłat

Konsularnych w danym państwie, przeliczoną według kursu sprzedaży obowiązującego w Narodowym Banku Polskim w dniu wydania decyzji.

§§ 18-19 regulują kwestię zwolnień z opłat za czynności wizowe.

§ 18 ust. 1 implementuje zasadę wyrażoną w dyrektywie 2004/38/WE w sprawie *prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG* (Dz. Urz. UE L 158 z 30.04.2004 r., str. 7), zgodnie z którą **członkowie rodzin obywateli Unii Europejskiej uprawnieni są do zwolnienia z opłaty za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy**. W przepisie przyjęto definicję członka rodziny obywatela UE, wyrażoną w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 roku *o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie i wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin* (Dz. U. z 2006 r. Nr 144, poz. 1043 oraz Dz. U. z 2011 r. Nr 5, poz. 21). Równocześnie zdecydowano się zwolnić tę kategorię osób z opłaty za ponowne rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy.

Obecnie istniejące przepisy – ww. definicja członka rodziny w ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. *o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie i wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin* oraz art. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. *o cudzoziemcach* (Dz. U. Nr 264, poz. 1573 z późn. zm.) wykluczają z zakresu pojęcia „członek rodziny obywatela Unii Europejskiej” osoby będące członkami rodziny obywatela RP. W celu zniwelowania istniejącej i nie mającej uzasadnienia różnicy w traktowaniu obu tych grup w aspekcie zwolnień z opłat za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy, wprowadzono w ustępie § 18 ust. 2 analogiczne do wyrażonej w ust. 1 zwolnienie dla tej ostatniej kategorii osób, definiując ją poprzez analogię do przepisu ust. 1. W odróżnieniu jednak od definicji ustawowej, implementującej dyrektywę UE, w przypadku regulacji zawartej w przepisie § 18 ust. 2 zrezygnowano z rozszerzania definicji zstępnego do osoby do 21 roku życia, co nie znajduje uzasadnienia w innych polskich przepisach. Przedmiotowa granica wieku została zatem ustalona na 18 lat.

§ 19 potwierdza stosowaną dotychczas zasadę, zgodnie z którą **nie pobiera się opłaty konsularnej za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wiz dyplomatycznych i służbowych**. Zasada ta jest zgodna z możliwością wprowadzoną przez art. 16 ust. 5 lit. c) *Wspólnotowego Kodeksu Wizowego*.

III. Przepisy przejściowe i końcowe

Rozdział trzeci, zawierający przepisy przejściowe i końcowe, obejmuje §§ 20-22.

Zgodnie z § 20 do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 21 uchyla obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie opłat konsularnych (Dz. U. Nr 156, poz. 1530, z późn. zm¹).

§ 22 wskazuje datę wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, tj. pierwszy dzień miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia.

IV. Załącznik – Taryfa Opłat Konsularnych

Do treści rozporządzenia zostaje dodany nowy załącznik (Taryfa Opłat Konsularnych), który zawiera uporządkowany wykaz czynności poszczególnych rodzajów wraz z wysokością obowiązujących za nie opłat. Podana wysokość odzwierciedla rzeczywistą opłatę uiszczaną przez stronę (a nie tylko opłatę podstawową, jak miało to miejsce dotychczas), której wysokość po doliczeniu zryczałtowanych kosztów rzeczywistych została co do zasady zaokrąglona do rzędu dziesiątek.

Załącznik szereguje czynności konsularne, za które pobierana jest opłata, w dziesięć grup:

- 1) Czynności paszportowe;
- 2) Czynności w sprawach obywatelstwa polskiego;
- 3) Czynności wizowe;
- 4) Inne czynności w sprawach cudzoziemców;
- 5) Zaświadczenia i zezwolenia;
- 6) Legalizacje, uwierzytelnienia, tłumaczenia i czynności notarialne;
- 7) Czynności z zakresu stanu cywilnego;
- 8) Czynności spadkowe i majątkowe;
- 9) Czynności z zakresu żeglugi morskiej i śródlądowej;
- 10) Inne czynności.

Podczas porządkowania systematyki opłat kierowano się zasadą uproszczenia obowiązującej tabeli w taki sposób, aby – w miarę możliwości - połączyć w jedną czynność przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wykonanie określonej czynności z jej wykonaniem (wydaniem paszportu, doręczeniem decyzji lub postanowienia, itp.).

W stosunku do obowiązującego obecnie załącznika główne zmiany w systematyce opłat wprowadzone zostały do działów: I (*Czynności paszportowe*), II (*Czynności w sprawach obywatelstwa polskiego*), III (*Czynności wizowe*) i IV (*Inne czynności wykonywane w sprawach cudzoziemców*). W szczególności:

- Ad. I) Zmniejszeniu uległa liczba opłat za czynności paszportowe. W projekcie znalazły się wyłącznie opłaty za wydanie dokumentu paszportowego, bez osobnej pozycji odpowiadającej opłacie za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku. Przyjęto dwie wysokości opłat za wydanie paszportu (odpowiednio: ważnego przez lat 10, wydawanego osobom powyżej 13 roku życia – poz. 1.01 – oraz ważnego przez lat 5, dla osób poniżej 13 roku życia – poz. 1.02) oraz jedną opłatę za wydanie paszportu tymczasowego (poz. 1.03), a także dwie opłaty za wydanie paszportu przed upływem terminu ważności dotychczas posiadanego paszportu, jeśli został on utracony lub zniszczony z przyczyn zawinionych przez jego posiadacza (w

¹ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 63, poz. 4444, z 2007 r. Nr 107, poz. 741 oraz Nr 233 poz. 1718, z 2009 r. Nr 74, poz. 635, z 2010 Nr 254 poz. 1710, z 2011 Nr 107, poz. 625.

przypadku osób powyżej 13 roku życia – poz. 1.04) lub opiekuna osoby małoletniej (w przypadku małoletnich do 13 roku życia – poz. 1.05);

- Ad. II) Uporządkowano systematykę czynności w sprawach obywatelstwa polskiego, nadając im następującą kolejność: przyjęcie wniosku i opracowanie dokumentacji w sprawie nadania obywatelstwa polskiego wraz z doręczeniem postanowienia o nadaniu obywatelstwa polskiego (poz. 2.01), przyjęcie i opracowanie wniosku o przywrócenie obywatelstwa polskiego wraz z doręczeniem decyzji o przywrócenie obywatelstwa polskiego (poz. 2.02), przyjęcie i opracowanie wniosku o stwierdzenie przez wojewodę posiadania obywatelstwa polskiego wraz z doręczeniem decyzji w tej sprawie (poz. 2.03), przyjęcie wniosku i opracowanie dokumentacji w sprawie o wyrażenie zgody na zrzeczenie się nadania obywatelstwa polskiego wraz z doręczeniem postanowienia o zrzeczeniu się obywatelstwa polskiego (poz. 2.04);

- Ad. III) Zmniejszono liczbę pozycji opłat wizowych, pozostawiając tylko dwie opłaty: za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy krajowej (poz. 3.01) oraz za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy o wydanie wizy krajowej (poz. 3.02). Zrezygnowano tym samym z powtórzenia w załączniku do rozporządzenia analogicznych pozycji odnoszących się do wiz Schengen, w przypadku których wysokość opłat regulowana jest bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa Unii Europejskiej (kodeks wizowy);

- Ad. IV) Połączono opłatę konsularną za przyjęcie i opracowanie wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony z opłatą za doręczenie decyzji o udzieleniu przez wojewodę zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony (poz. 4.01), pozostawiając równolegle doręczenie przedmiotowej decyzji jako odrębną opłatą (poz. 4.02). Celem tej zmiany jest uproszczenie struktury taryfy opłat przy jednoczesnym pozostawieniu możliwości odebrania za pośrednictwem konsula decyzji w sprawie udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeśli wystąpiono z wnioskiem w tej sprawie bezpośrednio w urzędzie wojewódzkim. Proponując wysokość opłat z poz. 4.01 i 4.02 uznano, że opłata za doręczenie decyzji o udzieleniu przez wojewodę zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony (4.02) może zostać podwyższona w stosunku do stanu obowiązującego ze względu na to, że w takim przypadku zainteresowany uiszcza stosunkowo niewielką opłatą w kraju. Ponadto scalono opłatę za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku oraz potwierdzenie danych osobowych w sprawie o wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca wraz z wydaniem przedmiotowego dokumentu (poz. 4.03), kierując się ogólną tendencją do uproszczenia struktury tabeli przez łączenia czynności polegających na złożeniu i rozpatrzeniu wniosku o wykonanie danej czynności z tą czynnością;

- Dokonano przeniesienia dwóch czynności z części X (*Inne czynności*) do właściwych im tematycznie działów: wydanie Tymczasowego Dokumentu Podróży z wydaniem tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca (poz. 4.04) zostało przeniesione do części IV (*Inne czynności wykonywane w sprawach cudzoziemców*), zaś przyjęcie wniosku i opracowanie dokumentacji w sprawie o zmianę imienia lub nazwiska i przekazanie go do urzędu stanu cywilnego w kraju (poz. 7.05) zostało przeniesione do działu VII (*Czynności z zakresu stanu cywilnego*);

- Ponadto wprowadzona została opłata za wystawienie lub przedłużenie ważności certyfikatu bezpieczeństwa statku (poz. 9.06), o którym mowa w art. 5 ust. 21 ustawy z dn. 18 sierpnia 2011 r. o *bezpieczeństwie morskim* (Dz. U. Nr 228, poz. 1368). Uprawnienie to konsulowi - jako organowi inspekcyjnemu – przysługuje zgodnie z art. 18 ust. 2 i 5 w związku z art. 23 wzmiankowanej ustawy. Czynności te w obecnym stanie prawnym taktowane były jako inne czynności z zakresu żeglugi morskiej lub śródlądowej (poz. 9.07), lecz mając na uwadze ich stosunkowo dużą frekwencję na tle innych czynności morskich

konsula, uznano za zasadne jej umieszczenie w oddzielnej pozycji. Wysokość tej opłaty ustalono jednolicie na 200 EUR (w kraju opłaty te pobierane są wg zróżnicowanej taryfy, zgodnie z załącznikiem I do ustawy o *bezpieczeństwie morskim*). Należy jednak zauważyć, że w praktyce konsul dokonuje przedmiotowych czynności najczęściej w odniesieniu do przedłużania na kilka miesięcy lub na daną podróż morską kart bezpieczeństwa jachtów o długości powyżej 15 m (taryfa krajowa – 600 j.t. lub 1000 j. t.), a zatem przyjęcie 200 EUR jako jednolitej opłaty konsularnej (tj. ok. 20-30% opłaty podstawowej za analogiczną czynność dokonaną w kraju, odpowiadającą zgodnie z przywołanym załącznikiem wysokości opłaty za przedłużenie karty bezpieczeństwa jachtu na okres 2-3 miesięcy) wydaje się ekwiwalentne względem opłaty krajowej.

Ponadto zmianie uległa wysokość opłat konsularnych za określone czynności: w niektórych przypadkach została ona podwyższona, w innych zaś obniżona.

W szczególności, obniżeniu uległy opłaty za czynności pojawiające się często w praktyce urzędów konsularnych, które w określonych sytuacjach są niezbędne dla obywateli polskich przebywających poza granicami RP (uzyskanie i doręczenie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego – poz. 5.01²; wydanie zaświadczenia na przewiezienie zwłok lub szczątków ludzkich – poz. 5.03³, przyjęcie wniosku i opracowanie dokumentacji w sprawie o nadanie numeru PESEL wraz z doręczeniem decyzji – poz. 10.06⁴). Zniesiono ponadto szczególne opłaty za czynności notarialne dotyczące określonej kategorii dokumentów, jak za legalizację i uwierzytelnienie dokumentu zawierającego pełnomocnictwo do czynności prawnej przenoszącej własność nieruchomości, prawo użytkowania wieczystego oraz prawa wymienione w art. 244 § 2 *Kodeksu cywilnego*, z wyjątkiem hipoteki; a także za poświadczenie faktury, rachunku lub świadectwa pochodzenia towaru. Czynności te nie różnią się bowiem w istocie od tych dokonywanych w odniesieniu do innych dokumentów (odpowiednio: legalizacji i uwierzytelnienia dokumentu; poświadczenia daty okazania dokumentu), a opłata obowiązująca za nie dotychczas (dwukrotność opłaty za analogiczną czynność dokonywaną w odniesieniu do innych dokumentów) mogła stanowić przeszkodę do wprowadzenia przedmiotowych dokumentów do międzynarodowego obrotu prawnego.

Zwiększeniu uległy natomiast opłaty za te czynności, które mogą być wykonywane poza urzędem konsularnym (jak np. sporządzenie i poświadczenie tłumaczenia dokumentu z języka polskiego na język obcy lub z języka obcego na język polski – poz. 6.04⁵; sporządzenie i poświadczenie zgodności odpisu, wypisu, wyciągu lub fotokopii z okazanym oryginałem lub uwierzytelnionym odpisem tego dokumentu – poz. 6.07⁶), przy równoczesnym pozostawieniu niskich kwot opłat za czynności polegające jedynie na poświadczeniu tłumaczenia lub zgodności odpisu (wypisu, wyciągu lub fotokopii) z okazanym dokumentem. Celem takiego uregulowania wysokości odpowiednich opłat jest zachęcenie interesantów do korzystania z usług tłumaczeniowych i poligraficznych poza

² Dotychczas, po uwzględnieniu zryczałtowanych kosztów rzeczywistych -72 EUR; w nowym stanie prawnym – 60 EUR.

³ Dotychczas, po uwzględnieniu zryczałtowanych kosztów rzeczywistych - 54 EUR; w nowym stanie prawnym – 50 EUR.

⁴ Dotychczas, po uwzględnieniu zryczałtowanych kosztów rzeczywistych -24 EUR; w nowym stanie prawnym – 20 EUR.

⁵ Dotychczas, po uwzględnieniu zryczałtowanych kosztów rzeczywistych - 60 EUR; w nowym stanie prawnym – 90 EUR.

⁶ Dotychczas, po uwzględnieniu zryczałtowanych kosztów rzeczywistych - 48 EUR; w nowym stanie prawnym – 60 EUR.

urzędami konsularnymi i zmniejszenie obciążenia pracą urzędu tymi czynnościami, które mogą być wykonywane poza nim, przy jednoczesnym zachowaniu stosunkowo niskich stawek opłat za czynności o charakterze *stricte* notarialnym (uwierzytelnianie dokumentów i poświadczenie zgodności kopii z oryginałem).

Ponadto zwiększona została opłata z pozycji 7.01 (przygotowanie dokumentacji w sprawie zawarcia związku małżeńskiego przed konsulem, sporządzenie protokołu ze złożenia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, zorganizowanie uroczystości w urzędzie konsularnym oraz doręczenie odpisu aktu małżeństwa) ze 150⁷ do 500 EUR przy równoczesnym zmniejszeniu opłaty za czynność z pozycji 7.03 (doręczenie lub wydanie zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa) z 80⁸ do 50 EUR. Celem przedmiotowej zmiany jest odciążenie pracy urzędów konsularnych, w szczególności w krajach, w których możliwa jest cywilna rejestracja małżeństwa, poprzez zachęcenie interesantów do zawierania małżeństw przed właściwymi władzami danego państwa. Zmiana ta wpisuje się równocześnie w tendencję do zmniejszania opłat za czynności, do których wykonania obywatel bezwzględnie potrzebuje pośrednictwa urzędu i będzie korzystna dla tych osób, które zgodnie z przepisami prawa zobowiązane są przedstawić właściwym władzom przedmiotowe zaświadczenia, a nie zamierzały lub nie były uprawnione do zawarcia małżeństwa przed Konsulem RP (np. w przypadku małżeństw mieszanych).

3. Charakterystyka i ocena przewidywanych, związanych z wejściem w życie aktu, skutków prawnych, w tym w szczególności ograniczenia uznaniowości i uproszczenia stosowanych procedur

Nowy tekst rozporządzenia spowoduje większą czytelność procedur realizowanych w zakresie pobierania opłat konsularnych.

4. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej

Przedmiotowe rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 i z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

5. Termin wejścia w życie

Termin wejścia w życie rozporządzenia został podyktowany wejściem w życie w dniu 11 sierpnia 2012 r. ustawy o zmianie ustawy o dokumentach paszportowych oraz - z dniem 15 sierpnia 2012 r. - przepisów nowej ustawy o obywatelstwie polskim i związaną z tym koniecznością dostosowania istniejącej taryfy opłat konsularnych do nowego stanu prawnego.

⁷ Po uwzględnieniu zryczałtowanych kosztów rzeczywistych: 180 EUR.

⁸ Po uwzględnieniu zryczałtowanych kosztów rzeczywistych: 96 EUR.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Projekt rozporządzenia dotyczy podmiotów występujących o wykonanie na ich rzecz czynności konsularnych wskazanych w załączniku do rozporządzenia, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. *o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej* (Dz. U. z 2002 r. Nr 215, poz. 1823, z późn. zm.). Obejmuje zarówno obywateli RP, jak i cudzoziemców. Czynności te wykonywane są przez polskie urzędy konsularne poza granicami kraju.

2. Obowiązek przeprowadzenia konsultacji społecznych

Projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przeprowadzenia dodatkowych konsultacji społecznych.

3. Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych

Opracowując projekt rozporządzenia, które ma mieć charakter porządkujący kwestię opłat konsularnych i dostosowujący je do zmian w prawie dokonanych w ciągu ostatnich dwóch lat, przyjęto założenie zasadniczo neutralnego wpływu aktu prawnego na sektor finansów publicznych.

W roku 2011 r. wykonano łącznie 1 773 528 czynności konsularnych (o 25,2% więcej niż w roku 2010). Suma opłat z ich tytułu wyniosła 47 579 497 EUR (wzrost o 21,9 % w stosunku do poprzedniego roku). Należy przyjąć, że w kolejnych latach zostanie utrzymana tendencja wzrostowa w tym zakresie, związana z występowaniem zjawiska tzw. nowej emigracji zarobkowej w państwach Europy Zachodniej.

Wpływ nowego aktu prawnego na sektor finansów publicznych może być zauważalny w czterech przypadkach, w których wprowadzane uregulowania dotyczące rodzaju opłat lub ich wysokości różnić się będą od obecnych unormowań. Mowa tu o zmianach dotyczących wysokości opłat za czynności paszportowe, w sprawach obywatelskich i z zakresu stanu cywilnego oraz zwolnienia w zakresie opłat za czynności wizowe, wprowadzone zgodnie z prawem Unii Europejskiej:

- a) **w zakresie opłat za czynności paszportowe:** najważniejszą z punktu widzenia konsekwencji finansowych zmianą w tej dziedzinie spraw jest usunięcie opłaty za wydanie paszportu tymczasowego (ważnego przez rok) małoletniemu do 5. roku życia (w związku z wprowadzeniem wydawania paszportów z ważnością 5 lat dla tej grupy interesantów). W roku 2011 wydano 60 788 paszportów tymczasowych dla małoletnich do 5 roku życia, a suma opłat z tytułu wydania tych dokumentów

wyniosła 1 033 226 EUR. Przyjmując zatem średnio, że w nowym stanie prawnym o paszport dla małoletniego w przedziale wiekowym 0-5 lat występować się będzie statystycznie jedynie raz, a nie pięć razy, przy założeniu zbliżonego poziomu zainteresowania wykonywaniem tych czynności, szacowane roczne wpływy do budżetu państwa z ich tytułu mogą wynieść ok. 607 780 EUR;

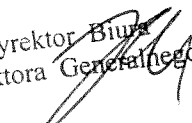
- b) **w zakresie opłat za czynności w sprawach obywatelskich:** nie jest możliwe dokonanie oceny, jak duża będzie liczba interesantów składających wnioski o przywrócenie obywatelstwa polskiego. Ustawa wprowadziła tę możliwość dopiero w dniu 15 maja br. Od tego czasu złożonych zostało ok. 100 wniosków w tej sprawie, należy jednak spodziewać się, że ich liczba może z czasem się zmniejszać. Jednakże w związku z wprowadzeniem opłaty za złożenie przedmiotowego wniosku (w wysokości 36 euro) przewiduje się zasilenie budżetu państwa dodatkowymi wpływami;
- c) **w zakresie opłat za czynności wizowe:** zwolnienie cudzoziemców - członków rodzin obywateli polskich z opłaty za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy może wiązać się z nieznacznym uszczupleniem dochodów państwa. Liczba aplikujących tej kategorii jest niewielka. Należy ponadto zauważyć, że wprowadzenie tego przepisu stanowi realizację art. 5 ust. 2 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 roku *w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich*;
- d) **w zakresie opłat za czynności z zakresu stanu cywilnego:** zwiększenie wartości opłaty podstawowej z pozycji 7.01 (przygotowanie dokumentacji w sprawie zawarcia związku małżeńskiego przed konsulem, sporządzenie protokołu ze złożenia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, zorganizowanie uroczystości w urzędzie konsularnym oraz doręczenie odpisu aktu małżeństwa) do 500 EUR może się przyczynić do zwiększenia dochodów budżetu państwa, nawet przyjmując założenie, że pewna część nupturientów nie będzie zainteresowana zawarciem małżeństwa w urzędzie konsularnym. W 2011 r. udzielono łącznie 1189 ślubów w urzędach konsularnych, w zdecydowanej większości w krajach Europy Zachodniej i Stanach Zjednoczonych, a suma opłat za te czynności wyniosła 214 020 EUR. Zakładając spadek zainteresowania tą czynnością o 60-70% można przyjąć, że rocznie liczba czynności z pozycji 7.01 wynosić będzie ok. 360-480, a zatem przewidywane dochody budżetu z tytułu opłat za te czynności (od których w praktyce nie stosuje się zwolnień) mogą kształtować się na poziomie ok. 180-240 tys. EUR. Równocześnie jednak można spodziewać się wzrostu liczby małżeństw zawieranych przed władzami innego państwa, do czego potrzebne będzie uzyskanie zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa, którego wydanie lub doręczenie jest czynnością ujętą w pozycji 7.03 Taryfy Opłat Konsularnych. W roku 2011 łączna liczba czynności z zakresu stanu cywilnego wyniosła 16 457, przyjmując zatem, że ok. 40 % tej wartości to czynności z pozycji 7.03. projektu, można założyć, że wpływy z jej tytułu wyniosły 631 948 EUR. Mając na względzie możliwy wzrost liczby tych czynności w nowym stanie prawnym o około 720-840, wypada założyć, że szacowane maksymalne roczne dochody państwa z tego tytułu wyniosą ok. 365 140-371 140 EUR. Uwzględniając wzrost sumy uzyskanej z opłat

konsularnych z poz. 7.01, wypada przyjąć, że zmiany wysokości opłat za czynności z zakresu aktu stanu cywilnego mogą doprowadzić do uszczuplenia dochodów budżetu państwa o ok. 230-295 tys. EUR.

Mając jednak na uwadze zwiększenie się w poprzednim roku wysokości kwoty uzyskanej z opłat konsularnych i podobne prognozy na najbliższe lata (nawet jeśli przedmiotowe zwiększenie miałyby być znacznie mniejsze niż w roku bieżącym względem poprzedniego i kształtowałyby się jedynie na poziomie 3-5 %), realne zwiększenie wpływów z opłat konsularnych możliwe jest już przy założeniu ich procentowego wzrostu (liczonego względem roku poprzedniego) o 1,26%. Przedstawienie dokładnych danych w tym zakresie nie jest jednak możliwe.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, sytuację i rozwój regionalny

Projekt nowego rozporządzenia nie będzie miał wpływu na ww. dziedziny gospodarki.

Dyrektor Biura
Dyrektora Generalnego

Janusz Bilski

